

STOCKHOLM

Statlig kartläggning.

”Bristfälliga studier och oklara effekter av värdebaserad vård”

Forskningsläget för värdebaserad vård är begränsat, och inga generella slutsatser kan dras om effekterna. Det är slutsatsen av en statlig kartläggning.

–Det är oroande att det inte finns forskningsstöd när det görs en stor omläggning av hur resurser och styrning av verksamheter ser ut, säger socialminister Annika Strandhäll (S), om att modellen införts på bred front på Karolinska.

● Det går inte att dra några generella slutsatser om effekter och resultat av värdebaserad vård, slår den nya rapporten från Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU, fast. Antalet studier är begränsade, och ofta bara fokuserade på en del i styrmodellen.

–Ska man kunna utvärdera värdebaserad vård som det ramverk det faktiskt är bör fler komponenter vara med, säger professor Lotta Dellve, en av de sakkunniga bakom rapporten.

Utredningen tillsattes av regeringen i augusti i fjol, efter flera avslöjanden av bland andra DN om

den amerikanska modellen, som marknadsförs av Boston Consulting Group och införts på bland annat Karolinska universitetssjukhuset.

Omorganisationen på Karolinska har kritiserats hårt.

36 vetenskapligt publicerade studier på området har identifierats av SBU. De handlar om enskilda delar av modellen. Endast sex studier är svenska, varav fem kommer från Sahlgrenska i Göteborg. I våras visade en utredning därifrån att modellen saknar vetenskapligt stöd.

Studierna som SBU utvärderat har flera begränsningar. De är relativt heterogena, omfattar olika patientgrupper, utfallsmått och kostnadsvariabler och urvalet är oklart.

–Just nu är svårt att uttala sig om evidens, för många gånger har man inte tänkt i de termerna när ramverket införs. Men överväger man att införa värdebaserad borde också ett ansvar att forska ingå, och därmed skapa evidens, säger Carl Savage, sakkunnig till studien.

Enligt SBU finns indikationer på att delar i värdebaserad vård kan ha betydelse för hälsoutfall och minskade vårdtider.

Modellen värdebaserad vård tillämpas bland annat på Nya Karolinska i Solna.

Foto: Patrik C Österberg

Annika Strandhäll (S, socialminister).

Foto: Marko Säwäla/TT

Regeringen har nu givit forskningsstiftelsen Leading health care pengar för en genomlysning av modellen. Socialminister Annika Strandhäll (S) är kritisk till att modellen införts så genomgående på Karolinska.

”Det har funnits många frågetecken från personalen och olika delar av professionens företrädare kring denna modell för ”värdebaserad vård”. Att man då, trots avsaknad av forskning, låter konsulter införa den ökar bara på min oro. Då krävs extra kontroll och uppföljning av hur det går, och det är såväl den politiska ledningen för landstinget som sjukhusledningen som ansvarar för det”, skriver hon i ett mejl till DN.

Karolinskas sjukhusdirektör Melvin Samsom uppger att han ännu inte hunnit läsa rapporten, men uppger till DN att den nya organisationen tagit in flera perspektiv, varav endast ett är värdebaserad vård.

DN har sökt Stefan Larsson, senior rådgivare för Boston Consulting Group.

**Lisa Röstlund
Anna Gustafsson**

Fentanyldom.

Åtta dog av nättdrog – två bröder döms till fängelse

Åtta personer dog efter att ha köpt och brukat fentanyl-analoger som två bröder från södra Stockholm sålde via nätet. Bröderna åtalades för bland annat grovt vållande till annans död.

I dag dömdes de till 5,5 års fängelse respektive 4 års fängelse.

–Så vitt vi vet är det den första domen av det här slaget, säger chefsrådmann Per Backström.

● För såväl polis som åklagare ses domen som ett slags lättnad eftersom den innebär att grovt vållande till annans död kan användas som lagrum när ännu inte narkotikaklassade, men livsfarliga preparat säljs.

Stewe Alm, strategisk analytiker och talesperson i narkotikafrågor på Noa, polisens nationella operativa avdelning, säger:

–Det här är en mycket glädjande dom. Den ger oss ett verktyg och sänder en stark signal till personer som tänkt sig att sälja den här typen av farliga preparat. Håller den här domen i hovrätten innebär det att säljaren riskerar fängelsestraff.

Hittills i år har nio dödsfall kopplats till överdosering av fentanyl och fentanylanaloger, enligt Noa. Sedan 2014 har man totalt räknat till 370 dödsfall.

Att bröderna som nu sålt de då icke narkotikaklassade preparaten döms för grovt vållande till annans död får förmodligen efterverkningar på ett mål som snart ska avgöras i Linköpings tingsrätt – även där har man åtalat för vållande till annans död.

Tingsrätten har alltså bedömt att bröderna varit oaksamma och orsakat dödsfallen eftersom de sålt så farliga preparat – så kallad medveten oaksamhet.

Den äldre brodern döms till 5,5 års fängelse och den yngre till det något lägre straffet, fyra års fängelse.

– Det är bevisat att de känt till hur farliga de här substanserna är. Det är också bevisat att de vetat om att köparna tänkt använda nässprejerna för missbruk, säger Kajsa Hällje, rådmann i målet.

Bröderna har hela tiden nekat till brott och menar att de inte haft något uppsåt. Den yngre broderns advokat, Jan Freij, säger att domen kommer att överklagas.

– Jag är förvånad över att de fälls och över att de får så pass långa fängelsestraff, säger Jan Freij, som försvarat den yngre brodern.

Ulrika By
ulrika.by@dn.se

CARATs matsilverdagar!

30-40%

på äkta silver och nysilver.

Sveriges största matsilverbutik med det största urvalet. Köp ett bestick eller ett helt schatull – våra priser är oslagbara.

G
GENSE

CARAT

Matsilverspecialisten

MEMAGAB
Svensk silverhandelsorganisation sedan 1849

Drottninggatan 71D (hörnet Barnhusgatan) Tel. 08-20 09 15
carat@caratmatsilver.se www.caratmatsilver.se

Attentatet på Drottninggatan.

Information om terrorplan i Stockholm fanns i EU-land

Före attentatet på Drottninggatan hade specialpoliser i ett annat EU-land information om att en sådan typ av terrordåd planerades i Sverige, uppger Ekot.

● Det fanns underrättelseinformation om att ett terrorattentat likt det som genomfördes i Stockholm diskuterades på förhand i ett forum där IS-anhängare kommunicerade.

Hotet beskrevs som att en person med utländsk bakgrund som sympatiserade med IS skulle attackera en gata med mycket folk i Stockholm.

Den möjliga attacken togs upp på ett möte med en polisenhet i ett annat EU-land, rapporterar Ekot.

–Vi visste att det fanns ett hot, men var inte 100 procent säkra, säger Ekots källa, en specialpolis i ett annat EU-land.

Fredrik Hallström, biträdande chef på en enhet på Säpo som arbetar med kontrterror, säger till Ekot att han inte känner igen att myndigheten skulle ha haft tillgång till denna information vare sig före eller efter attentatet på Drottninggatan. Anders Bolling

ERBJUDANDE
torsdag 31/5–söndag 3/6!

200,-
RABATT
på ord. priser

ECCO TERRACRUISE

- Lätt och luftig
- Stötdämpande
- Flera färger i butik

Dam- & herrstorlekar

Kan inte kombineras med andra erbjudanden.

SERIELKADEN, GALLERIAN, DROTTNINGG. 33, DROTTNINGG. 50-52, KUNGSG. 33, RINGEN, FARSTA, HANINGE, KISTA, MALL OF SCANDINAVIA, NACKA, SKÄRHOLMEN, SICKLA, SOLLENTUNA, SOLNA, TÄBY, VÄLLINGBY ECCOSTORE.SE

ECCO